

facit, id est, aliena peccata aliis imputando; et nobis præcipit quod injustum est, ut unumquemque pro voluntatis suæ delictis reum pronuntiemus? »

AUG. Lege quod tibi superius responsum est, et discite, si potes, quemadmodum peccata originalia et aliena intelligantur et nostra; non eadem causa aliena, qua nostra: aliena enim, quia non ea in sua vita quisque commisit; nostra vero, quia fuit Adam¹, et in illo fuimus omnes.

XXVI. JUL. « Et unde ei aut tanta invidia, aut tanta malignitas? Invidia est enim, si ad hoc decepti præcipiendo creaturam suam, ne virtutes ejus, in quantum poterat, conaretur imitari: malignitas autem, imo crudelitas, si puniat propter injusta opera mortales, quæ cum legi ejus obediunt perpetrarunt. »

AUG. Jam superius demonstravi, quædam Deum juste facere, quæ si homo faciat, injuste facit. Nam et injurias suas Deus ulciscitur juste: hominibus autem dicitur, « Non vos ipsos vindicantes charissimi, sed date locum iræ; » scriptum est enim: Mihi vindictam, ego retribuam, » dicit Dominus². »

XXVII. JUL. « An forte non punit, (quod quidem facit prudenter,) sed etiam remuneratur famulos, præceptis suis licet injustitiam docentibus obsecutos? Et quid ei profuit invidere, si et injustas res faciendo eo pervenerunt mortales, quo etiam justitiam servando venissent? Cumque illis, quos circumvenit, de felicitate nihil pereat, hic tamen benignitatis ac justitiæ conscientia simul et honore privatur. Quanto erat tolerabilius a religionis professione colla subducere, quam per tam prærupta, tam exitialia orbitas ducere? »

AUG. Sequeris te, nihil dicens. Ab humana justitia

¹ Ambros. lib. 7. in Luc. c. 15. — ² Rom. xii, 19.

discerne divinam; et videbis juste Deum peccata patrum reddere in filios; quod tamen in judicio suo si homo sibi usurpet, injustus est. Ne tu exorbites a via justa, ut cum audis peccata patrum in filios vindicari, aut Deum nolis id facere, aut hominem velis, vel testimoniis vel mandatis resistendo divinis.

XXVIII. JUL. « Igitur quoniam vel a servis suis nil tale committi Deus sinit, quale tu ab ipso asseris perpetrari; manifestum est, te non minus ab honore ejus, quam ab humana ratione fugisse. Ac per hoc, non Pelagiano, sicut dicis, errore decipimur: sed lege Dei dirigimur, ut asseramus iniquum esse, parentum crimina filiis imputari. »

AUG. Non semel, sed sæpius dixit Deus, peccata patrum se reddere in filios¹. Ubi utique non dixit, in patres se reddere peccata filiorum, aut in fratres fratrum, aut in amicos amicorum, aut in cives civium, aut aliquid ejusmodi; ut sciremus, quando illud dicitur, generationem redargui, non imitationem: quod et tu posses in divinis eloquiis intelligere, si non Pelagiano impedireris errore.

XXIX. JUL. « Quod tradux peccati, Manichæorum filia, vestra mater, hac tempestate prodigialiter peperisse defletur. »

AUG. Non ratiocinaris, sed conviciaris et calumniaris. Relege antiquos divini cloquii tractatores; et vide non hac tempestate, sed longe ante nos in verbis Apostoli hoc intellectum esse, quod apertissime dixit, id est, quod per unum hominem peccatum intravit in mundum, et per peccatum mors, et ita in omnes homines pertransiit², ad generationem pertinere, quam regeneratio sanat; non ad

¹ Exod. xx; Id. xxxiv; Levit. xxvi; Num. xiv; Deut. v, et Jerem. xxxii.
— ² Rom. v, 12.

imitationem, quam vos potius hac tempestate peperistis. Unde vos tempestas novitii dogmatis vestri a facie projecit catholicæ Ecclesiæ, tanquam pulverem quem projicit ventus a facie terræ¹.

XXX. JUL. «Esse igitur hoc a Deo imperatum quod asserimus, claruit. Et quamvis sententiæ ipsius aperta et intellectui omnium conciliata germanitas nullius in senævum obscuritatis admiserit: tamen ne tu ad ingenii nostri confugas tarditatem, et dicas non nos intelligere quod præceptum est; alio quoque testimonio non jam præcepti, sed operis secundum præceptum exerciti, quemadmodum sit lex intellecta doceamus. Legimus in libro quarto Regnorum, de Amessia filio Joas regis Juda: «Factum est, inquit, postquam stabilitum est regnum in» manibus ejus, occidit pueros suos qui occiderant patrem suum; sed filios eorum non occidit, secundum» testamentum legis Domini, quo præceptum est, Non» morientur patres pro filiis, nec filii pro patribus².» Vides quemadmodum historiæ fides justitiam regis judicantis ostenderit, qui quamvis fuisset devotus, tamen quoniam claudicasse animo in nonnullis refertur, ad judicii ejus confirmationem, commemoratæ legis Dei accessit auctoritas. Ne enim parum haberet ponderis factum hoc consideratione facientis, secundum legem et testamentum Dei commendatur impletum.»

100 AUG. Hoc judicium Deus hominum voluit esse, non suum, qui dixit, »Reddam peccata patrum in filios³.» Quod etiam per hominem fecit, quando per Jesum Nave, non solum Achar, sed etiam filios ejus occidit⁴: vel per eundem populi sui ducem, filios Chananeorum etiam parvulos, nondum peccata parentum suis moribus imi-

¹ Psal. I, 4. — ² 4 Reg. XIV, 5, 6. — ³ Deut. V, 9. — ⁴ Josuë. VII, 24; VI, 21, et X, 40.

tatos, cum eisdem tamen parentibus ut perirent, non injusta utique severitate damnavit. Noli ergo loquaciter atque inaniter multiplicare tua scripta; sed Scripturam Dei diligenter attende, ne quod in una ejus parte aperuisse te putas, clausum contra te in altera invenias.

XXXI. JUL. «Duobus et tribus testibus, etiam contra sanguinem hominis, credi solet: quanto magis duobus sacris testibus, legi quæ in Deuteronomio continetur, et historiæ quæ Regum facta complectitur, pro Dei honore crederetur? Quomodo judicari vellet, ipse præscripsit: quomodo quod mandaverat accipi deberet, secundum legem ejus judicia prolata testantur. Et dubitatur adhuc traducem peccati Scripturarum probari auctoritate non posse? Certe sunt ista contraria, pro quibus tam longis conflictibus dimicatur, id est, unum quod a vobis, aliud quod a nobis defenditur; et ita contraria atque repugnantia, ut vos persequendo, nos disputando, vos furore, nos ratione certemus. Utraque ergo pars distare sibi hæc et repugnare consentit, id est, propter parentum peccata puniri filios, et propter parentum peccata filios non puniri: crimen naturale esse, et crimen naturale non esse: ut parentum peccata filiis imputentur, Dei lege præscribi; et ut non imputentur parentum peccata filiis, Dei lege præscribi. Has opiniones contra semet sententiasque bellantes pariter veras non posse esse manifestum est. Nam et disputationis eruditæ regulis indicatur, cum de rebus incertis opinio duplex nascitur, utramque falsam esse posse, utramque veram esse non posse. Quod quidem in speciebus diversis, et quæ medium habere dicuntur; non tamen in his quæ contraria sunt, sed medio carent, evenire potest. Notæ dialecticis res sunt: sed propter lectorem disciplinæ hujus expertem, aliquo id reseremus exemplo.»

AUG. Ita quæris unde libros loquacissimos impleas, ut etiam dialecticam, ubi opus non est, lectores eorum docere coneris; non cogitans quomodo abjiciat Christi Ecclesiâ dialecticum, quem cernit hæreticum. Quis enim te id agere non intelligat, ut in sapientia verbi evacues crucem Christi¹; qui pro omnibus pro quibus mortuus est, in quibus et te confitente sunt parvuli, in remissionem peccatorum sanguinem fudit?

XXXII. JUL. « Veniat, verbi gratia, in quæstionem Goliath, quo fuerit affectus colore, et unus eum nigrum, alter candidum fuisse confirmet: diversa hæc opinio potest utraque falsa, utraque autem vera esse non potest. Non enim potest esse verum, nigrum illum fuisse, si candidus fuit semper; aut candidum fuisse, si niger omni ætate permansit. Hæc ergo utraque opinio, quæ simul vera esse non potest, simul falsa esse hoc modo potest; si nec candidus, nec niger, sed flavus ejus color fuit; vel infracto candore, nec tamen infusa nigredine, ex contrariis mediocriter temperatus. Facilius ergo res diversæ et contrariæ negari possunt pariter, quam pariter approbari. Ista autem contraria, quæ medium non habent, ut puta bonum et malum, justum et injustum, innocentia et reatus, ut uno tempore in unum atque idem convenire non possunt, ita necesse est ut altero eorum posito, alterum denegetur: id est, ut vel præceptum, vel consilium, vel adjumentum, non potest simul in uno tempore et justum et injustum esse; ita et homo non potest uno, eodemque tempore et reus et innocens, et bonus et malus esse. »

AUG. Nemo quærit cujus fuerit coloris Goliath: sed tu quæris, ut insidieris, quibus te coloribus versipellis involvas. Si dialectica ista, quæ te non ædificat, sed inflat, et ridiculum, quoniam jactantulum, facit; si hæc,

¹ 1 Cor. 1, 17.

inquam, dialectica, quæ asserit unumquemque bonum et malum simul esse non posse, ad leges christianæ disputationis admittitur, non potest esse unus homo simul et natura bonus, et vitio malus: quod tamen esse posse clamat veritas; nec tu negas, et contra dialecticam tuam testis etiam ipse produceris, cum sicut se res habet, horum duorum quæ contraria esse non ambigis, alterum tribuis Conditori hominis, alterum voluntati. Erubescat ergo dialectica tua, et sicut tu de communione, ita et ipsa de catholicorum disputatione discedat: si autem, quod optamus, tu redire volueris, foris ipsa remaneat.

XXXIII. JUL. « Ad causam itaque referantur exempla. Ut parentum peccata filiis imputentur, et parentum peccata filiis non imputentur, non potest hoc utrumque contrarium pariter justum probari: sed si justitia est, generantium sobolem ream teneri; necesse est ut injustitia sit, si propter eadem peccata rea non esse dicatur. Et sicut bonum est juste præcipere, ita malum est injuste quidquam jubere: et quamvis res perspicua argumentando levior fiat, tamen quoniam causam in absoluto positam juvat etiam legis divinæ confirmare suffragiis, inhæreamus huic loco, in quo quicumque sana mente constiterit, per prærupta quæstionum præsentium errare non sinitur. Acquiescis igitur annuntiator naturalis mali, præscriptum esse lege Dei, ne filii puniantur in peccatis parentum. Agnoscis etiam, non aliter hoc præceptum ab illo populo intellectum fuisse, quam a nobis nunc observandum defenditur. Et ideo regem Amessiam præceptis Dei obedientem, indignationem, quam de patris sui interneccione conceperat, laudabili moderatione frenasse; atque occisis sui parentis percussoribus, eorum tamen filiis non per ignaviam, sed per justitiam pepercisse. Lau-

datur quidem Amessias, et hoc secundum Dei refertur fecisse legem; commendaturque obedisse voluntati Domini: sed tamen infuscatus vanitatis reliquiis non tacetur, et ostenditur devotionem David patris sui imitatus non esse: hic tamen ab illa generis sui sanctitate degenerans, tenuit in iudicio commendatam divina lege justitiam, tantum reverentia perspicuæ æquitatis valebat. Quid ergo mali fides tua complectatur expende: hanc iniquitatem Deo admoves, quem æternum et pium et justum fatemur, quam nec superbia purpurati, nec dolor commisit orbatu.?

AUG. Amessias homo fuit, cui non licebat iudicare de occultis, quæ nosse non poterat: ideo præceptum quod datum est homini in iudicio suo tenuit, ut pro peccato parentum non occideret filios. Peccatum autem tam magnum, ut verteret in naturam, quod per unum hominem intravit in mundum, sine quo nullus homo nascitur, quomodo posset ab hominibus vindicari, quandoquidem ita in omnes homines cum morte pertransiit, ut ei poena sua sit comes usque ad interitum sempiternum, nisi ubi divina gratia generationem regeneratione sanaverit? Hoc ergo ad Dei iudicium, non ad hominum pertinet, sicut alia multa, de quibus homines iudicare omnino non possunt. Et ideo aliter mandavit homini parentes et filios iudicandos jam separatim proprias vitas agentes, aliter autem iudicavit ipse, quando prævaricatricem naturam quam noverat in radice, quamvis nondum pullulasset in germine, secundum inscrutabilem justitiam suam cum stirpe damnavit, liberaturus ab hac damnatione quos vellet, per gratiam nihilominus inscrutabilem: quamvis et separatim jam viventibus filiis peccata separatim viventium reddidit patrum: quod licere iudicanti homini noluit; quia novit ipsæ cur hæc

OPERIS IMPERFECTI CONTRA JULIANUM, LIB. III. 25
ipsa faciat quando facit, id autem humana infirmitas nescit.

XXXIV. JUL. « Verum ut urgeamus locum: constitit nempe injustitiam Deo adhærere non posse, constitit etiam ab ipso esse præscriptum, ne obsint filiis peccata generantium. Asseruit quidem ipsa præcipientis dignitas, injustum id esse quod prohibet. Porro ut agamus tecum liberalius, respondendi tribuo facultatem de his duabus opinionibus, quas supra cominus posui, id est, ut imputentur peccata parentum filiis, vel non imputentur, quam putas credi justitiam¹ debere? Si dixeris tuam quamvis etiam ultimo convenire iudicio; refero, utrum illam quæ remansit nostram, justam an injustam putes? Sine dubio iniquam pronuntiabis. At hæc legis auctoritate custodienda mandatur. Vides ergo unum necessario remanere de tribus, ut aut legem Dei fatearis injustam, imo per legem Deum ipsum iniquitatis accuses; aut certe ad vocem confugas magistrorum tuorum, et dicas legem quæ per Moysen data est, a Deo tuo non fuisse mandatam; aut si hoc utrumque proferre non audes, traducem peccati asseri contra legis documenta et præcepta fatearis. Neque enim adeo te desipere posse credendum est, ut dicas Deum justitiam quidem in præceptis, in iudiciis vero iniquitatem tenere; aut certe secundum dogma vestrum, in iudiciis quidem servare justitiam, præceptis autem iniquitatem docere: quod licet superius egerimus, nunc tamen necessario repetivimus. »

AUG. Odiose repetis, quod otiose loqueris: vacat enim tibi easdem res loquacitate revolvere, quas non potes asserere veritate; et dicere sine modo, quæ astruere non vales ullo modo. Vis enim videri inter se esse duo ista contraria, reddi in filios peccata patrum, et pro

¹ Forte justam.

peccatis patrum filios non esse puniendos : quasi ego unum horum dicam , alterum Deus. Surde , utrumque Deus dixit : ergo utrumque justum est , quia justus hoc dixit. Sed quod inter se contraria Deus non sit locutus , ut intelligas , Dei judicis et hominis judicis pro diversitate causarum discerne personas : ita nec Deum quamvis in filios patrum peccata reddentem , reum facies , nec hominem sic judicare compelles. Sed tu duo ista velut inter se contraria , tanta prolixitate et perplexitate disputationis non ob aliud mihi objicis , nisi quia multum loqueris , et parum sapis.

XXXV. JUL. « Si autem dixeris utrumque justum esse , et quod nos dicimus , et quod vos , id est , et quod lex sanxit , et quod Manichæus Traducianusque confinxit : hic sane rationis perspicuæ potentiam cohibentes , benignius te convenimus et mitius. Cur ergo si creditis , et hoc bonum esse quod dicimus , et illud bonum esse quod dicitis , tantis totam Italiam factionibus commovistis ? Cur seditioes Romæ conductis populis excitastis ? Cur de sumptibus pauperum saginastis per totam pene Africam equorum greges , quos prosequente Alypio tribunis et centurionibus destinastis ? Cur matronarum oblati hæreditatibus potestates sæculi corrupistis , ut in nos stipula furoris publici arderet ? Cur dissipastis Ecclesiarum quietem ? Cur religiosi principis tempora persecutionum impietate maculastis ? Si a nobis nihil aliud dicitur , quam quod etiam tu bonum cogaris confiteri. »

AUG. Sicut falsa sunt crimina quæ objicis nobis , ita falsa sunt dogmata quæ fingitis vobis. Sed dicite quantum potestis omne malum adversus nos , mentientes¹ : nos tantummodo adversus vos christianam fidem et catholicam defendemus. Et quid opus est vobis reddere simi-

¹ Matth. ix, 11.

lia maledicta , et non potius Evangelio credere , atque gaudere , quod ex istis falsissimis maledictis vestris nobis merces augeatur in cælis ?? Quomodo autem in hac re de qua nunc agimus , et illud quod dicitis , et illud quod dicimus , bonum esse possumus credere ; cum dicamus nos Deum dixisse , « Reddam peccata patrum in filios³ : » vos autem quod præcepit homini judicanti , ne peccata patrum reddat in filios , ita laudetis , ut quod ipse se dixit reddere , tanquam nostrum arguatis , et tanquam falsum injustumque sit improbetis ; nec in eo vos , non nobis , sed Deo refragari calumniarique sentiatis ?

XXXVI. JUL. « Verum hactenus mitiore sim functus eloquio : nunc autem splendor flammæ rationis ostendit , malis et bonis , profanis et sacris , piis et impiis ; justis et iniquis , nullum esse consortium ; atque ideo inter præcepta et judicia Dei nihil esse pugnarum ; contrarium autem esse , aliena peccata aliis imputare , et eadem ne imputentur jubere. Quoniam de his duobus necesse est , uno concesso , alterum submoveri , id est , uno justo , alterum iniquum doceri. « In lege autem Dei præscriptum esse , ne parentum peccata filiis imputentur¹. » Ac per hoc , eadem auctoritate contrarium ejus id est , opinionem traducis , cum Manichæis funditus corruisse. »

AUG. Toties dicere vera me piget , cum toties te dicere vana non pudeat. Peccata patrum se reddere in filios Deus dicit : peccata patrum ne reddat in filios , Deus quidem , sed homini dicit : utrumque approbandum est , quia utrumque Deus dicit.

XXXVII. JUL. « Ostendi certe non nos aliud defendere , quam quod primo ratio signat æquissimum , tum etiam Deus sua lege confirmat , tertio non aliter quam asserimus , id quod fuerat præceptum , cum operis laude

¹ Matth. ix, 12. — ² Deut. v, 9. — ³ Id. xxiv, 16.

completum. Inculcatum est quoque hanc veram esse justitiam, quam placere sibi Deus etiam præcipiendo monstravit. Ac per hoc, constitit nihil adminiculi Manichæam traducem aut in ratione, aut in legis testimoniis invenire. »

AUG. Manichæi dicunt naturam sine initio semper malam : unde omne malum esse contendunt. Catholici autem, quod esse nolueris, conditam bonam peccatoque vitiatam, medico Christo indigere a parvulis usque ad senes : quoniam pro omnibus mortuus est² : ergo omnes mortui sunt. Unde Manichæi separandum a bono malum sic opinantur, ut extra sit : nos vero quamvis malum a bono intelligentia separemus, nec id quod malum dicitur, aliquam substantiam esse credamus ; tamen ab iis qui liberantur, non ita separandum malum putamus, ut extra sit ; sed in eis sanandum esse scimus, ut non sit. Illi enim malum substantiam malam dicunt ; nos vitium substantiæ bonæ, nullamque substantiam. Quantum intersit attende ; et desine medicum Christum sanandis parvulis invidere, ne ira Dei maneat super eos dicentis, « Reddam peccata patrum in filios⁴. » Illum aspice qui hoc dixit : Deus est, non Manichæus. Illum aspice qui dixit, « Per hominem mors, et per hominem resurrectionis mortuorum ; sicut enim in Adam omnes moriuntur, sic et in Christo omnes vivificabuntur³. » Apostolus Christus est, non discipulus Manichæi. Illum aspice qui dixit, « Omnes homines sub peccato nascimur⁴. » Episcopus est catholicus, non Manichæus, aut Pelagius, aut Pelagianus hæreticus. Quapropter quoniam peccatum operis punit et homo, peccatum autem originis non nisi Deus : ideo Deus, cum se dicat peccata pa-

¹ 2 Cor. v, 14. — ² Deut, v, 19. — ³ 1 Cor. xv, 22. — ⁴ Ambros, lib. 1. de Pœnit. c. 2. vel 3.

trum reddere iam filios, præcipit tamen homini ne pro peccatis patrum damnet et filios. Discerne divina et humana judicia, et invenies inter se duo ista non esse contraria.

XXXVIII. JUL. « Sed ne forte existat quis usque adeo obstipus, ut perspicuis sibi velit sententiis approbari, Deum videlicet non aliter judicare, quam judicari imperavit ; quod quidem est contentiois nefandæ : tamen quoniam veritati arma suppeditant ad omnem documentorum satietatem, in id ipsum ostendere testes accerrimos non pigebit. Impletus itaque sancto Spiritu loquitur Ezechiel propheta : « Factus est sermo Domini ad me » dicens : Fili hominis, quid vobis parabolam istam in » terra Israël, dicentium : Patres manducaverunt uvam » acerbam, et dentes filiorum obstupuerunt? Vivo ego, » dicit Adonai Dominus, si amplius dicetur parabola » hæc in Israël : quoniam omnes animæ meæ sunt ; » quemadmodum anima patris, ita et anima filii, omnes » animæ meæ sunt. Anima quæ peccat, ipsa morietur. » Homo autem qui fuerit justus, qui faciet judicium et » justitiam, in montibus non manducabit, et oculos suos » non extollet ad desideria domus Israël, et uxorem » proximi sui non contaminabit, et ad mulierem menstruatam non accedet, et hominem non deprimet, et » pignus debitori reddet, et rapinam non rapuerit, panem suum esurienti dabit, et nudum operiet vestimento, » et pecuniam suam in usuram non dabit, et superabundantiam non accipiet, et ab injustitia avertet manum » suam, et judicium justum faciet inter virum et proximum ejus ; et in præceptis meis ambulavit, et justificationes meas custodivit, ut faceret eas : justus est iste, » vita vivet, dicit Adonai Dominus. Et si genuerit filium » pestilentem, effluentem sanguinem, et facientem pec-

» cata, in via patris sui justus non ambulavit, sed qui in
 » montibus manducavit, et uxorem proximi sui contami-
 » navit, et mendicum et pauperem depressit, et rapinam
 » rapuit, et pignus non reddidit, et in simulacra posuit
 » oculos suos, et iniquitatem fecit, cum usura dedit, et
 » superabundantiam accepit: hic vita non vivet; omnes
 » istas iniquitates fecit, morte morietur, sanguis ejus su-
 » per ipsum erit. Si autem genuerit filium, et viderit
 » omnia peccata patris sui quæ fecit, et timuerit, et non
 » fecerit secundum ista, in montibus non manducavit, et
 » oculos suos non levavit ad desideria domus Israël, et
 » uxorem proximi sui non contaminavit, et hominem non
 » depressit, et pignus non pigneravit, et rapinam non
 » rapuit, panem suum esurienti dedit, et nudum operuit
 » vestimento, et ab iniquitate averit manum suam, usu-
 » ram et superabundantiam non accepit, justitiam fecit,
 » et in præceptis meis ambulavit: iste non morietur in
 » patris sui iniquitatibus, vita vivet. Pater autem ejus
 » quia tribulatione tribulavit, et rapinam rapuit, con-
 » traria fecit in medio populo meo, et mortuus est in sua
 » iniquitate. Et dixistis: Quid est quod non accepit ini-
 » quitatem patris sui filius? Quia filius justitiam et judi-
 » cium et misericordiam fecit, omnia legitima mea con-
 » servavit, et fecit ea; vita vivet. Anima autem quæ
 » peccat, ipsa morietur. Filius non accipiet injustitiam
 » patris sui, neque pater accipiet injustitiam filii sui:
 » justitia justus super ipsum erit, et iniquitas iniqui super
 » ipsum erit. Et iniquus si convertat se ab omnibus ini-
 » quitatibus suis quas fecit, et custodiat omnia mandata
 » mea, et faciat judicium et justitiam et misericordiam:
 » vita vivet, et non morietur: omnia delicta ejus quæ-
 » cumque fecit, non erunt in memoria: in sua justitia
 » quam fecit, vita vivet. Numquid voluntate volo mor-

» tem injusti, dicit Adonai Dominus, quam ut avertat
 » se a via sua mala, et vivat? Cum se autem converterit
 » justus a sua justitia, et fecerit iniquitates secundum
 » omnes iniquitates quas fecit iniquus, si fecerit, non vi-
 » vet: omnes justitiæ ejus quas fecit, non erunt in me-
 » moria, in delicto ejus quo excidit, et in peccatis suis
 » quibus peccavit, in ipsis morietur. Et dixistis: Non
 » dirigit via Domini. Audite nunc domus Israël. Num-
 » quid via mea non dirigit? Nunc via vestra non est
 » æqua. Cum convertit se justus a sua justitia, et facit
 » delictum; morietur in eo delicto quod fecit, in ipso
 » morietur. Et cum averterit se iniquus ab iniquitate sua
 » quam fecit, et fecerit judicium et justitiam: hic ani-
 » mam suam custodivit, et vivit, ut averteret se ab om-
 » nibus iniquitatibus suis quas fecit, vita vivet, et non
 » morietur. Et dicit domus Israël: Non corrigit via Do-
 » mini. Numquid via mea non corrigit, domus Israël?
 » Nonne magis via vestra non corrigit? Ideo unumquem-
 » que vestrum secundum vias ipsius judicabo vos, domus
 » Israël, dicit Adonai Dominus¹. »

AUG. Hæc per Ezechielem prophetam promissio est
 Novi Testamenti, quam non intelligis, ubi Deus regene-
 ratos a generatis, si jam in majoribus ætatibus sunt, se-
 cundum propria facta discernit. De quibus enim dicitur:
 « Anima patris mea est, et anima filii mea est²: » sepa-
 ratim procul dubio suas vitas agunt. Si autem filius ad-
 huc esset in lumbis patris sui, sicut scriptum est de Levi,
 quod in lumbis fuit Abraham, quando decimatus est a
 Melchisedech Abraham³; non posset tunc dici: « Anima
 » patris mea est, et anima filii mea est, » quando una
 utique anima erat. Velans autem Propheta mysterium suo
 tempore revelandum, regenerationem non nominavit,

¹ Ezech. xviii, 1-30. — ² Ezech. xviii, 4. — ³ Hebr. vii, 9.

per quam quisque filius hominis ex Adam transiit ad Christum : sed quod non dixit illo tempore, intelligi voluit isto tempore, quo fuerat ad Christum transeuntibus auferendum velamen. Nam quoniam profiteris te esse Christianum, quamvis ostendas antichristum, id efficere molis ut Christus gratis mortuus sit; quæro a te, utrum si homo faciat opera illa cuncta justitiæ, quæ propheta Ezechiel toties repetendo commemorat, etiam non regeneratus, vita vivat? Si dicis eum vita vivere, contradicit Christus antichristo, et dicit: « Nisi manducaveritis carnem meam, et biberitis sanguinem meum, non habebitis vitam in vobis¹: » quem cibum et potum ad regeneratos pertinere, velis nolis, cogeris confiteri. Si autem tanta mole auctoritatis obtritus, responderis eum qui omnia illa bona fecerit, si non fuerit regeneratus, vita non vivere: responde quæ causa sit; et vide generationi regenerationem, non imitationi imitationem, in eo quod Apostolus Adam ex parte peccati, et Christum ex parte justitiæ proponit, opponi. Evidentius autem tibi ostendam ad Novum Testamentum pertinere, in quo regeneratorum hæreditas est, quod Ezechielem prophetam dixisse commemoras: non quidem nunc, sed cum dixeris omnia, quæ de ipsis verbis ejus tuæ loquacitatis more dicturus es.

XXXIX. JUL. « Videtur ne assertor locuples judiciorum suorum Deus, qui tam multis capitibus de hac quæstione non solum judicavit, sed etiam disputavit. Plane qui temporum nostrorum prævideret errores, tanta verborum suorum vel luce, vel copia, duo est juste operatus et provide: unum, ne quis ulla quæstionum ambiguitate moveretur; aliud, ne apud eos qui se immersissent sponte naufragiis, excusationis tabula ulla remaneret.

¹ Joan. vi, 54.

Loquitur ad Judæos, qui captivitatem sceleribus exigentes ad revelandam propriæ prævaricationis invidiam, parentibus, non moribus suis, debitam eam fuisse jactabant: et convenit eos auctoritate patria. Ut quid vobis, inquit, istam parabolam, ut dicatis: « Parentes manducaverunt uvas acerbas, et filiorum dentes obstupuerunt. » Vivo ego, dicit Adonai Dominus, si dicetur amplius parabola hæc in Israël: quoniam omnes animæ mee sunt, quemadmodum anima patris, ita anima filii, omnes animæ meæ sunt; anima quæ peccat, ipsa morietur¹. »

AUG. Cum ait: « Si dicetur amplius parabola hæc in Israël: ostendit solere dici: Patres manducaverunt uvam acerbam, et dentes filiorum obstupuerunt. » Nec arguit quia dicebatur, sed promittit ubi non dicatur. Unde autem hoc dicebant, nisi quia: Reddam peccata patrum in filios, Deum dixisse sciebant?

XI. JUL. « Ad exemplandam et confirmandam judicii sui æquitatem juramento Deus utitur, et auctoritatem constituti obtestatione cumulat. Intellexit hoc genus loquendi Apostolus, qui ad Hebræos ita disseruit: « Volens, inquit, Deus ostendere promissionis hæredibus immobilitatem consilii sui, interposuit jusjurandum, ut per duas res immobiles, quibus impossibile est mentiri Deum, fortissimum solatium habeamus². »

AUG. Et ibi Novum Testamentum promittebatur.

XLI. JUL. « Duobus ergo his ostendi dicit, Deum non posse mentiri, hoc ipso quia promisit, atque id quod promisit quia se testatur implere: non quod Deus sine attestatione tali imbecillum atque dubium soleat habere sermonem; sed ut veritatem suam documentis grandibus oneraret, eo genere locutionis abusus est, quod homini-

¹ Ezech. xviii, 1-3. — ² Hebr. vi, 17, 18.